

गोदावरी खोऱ्यातील जलाशयांचे एकात्मिक प्रवर्तनासाठी विनियमन तयार करण्यासाठी अभ्यास गटाची नियुक्ती करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण २०१२/(८९१/१२)/२०१२/सिंव्य (धोरण)

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
तारीख: २९ जानेवारी, २०१३.

प्रस्तावना

या वर्षीच्या पावसाळ्यात (सन २०१२) पावसाच्या दुर्भिक्षामुळे जायकवाडी धरणात अत्यल्प पाणीसाठा झाल्याने जायकवाडी धरणाच्या उर्ध्व भागातील १) दारणा २) गंगापूर ३) निळवंडे-भंडारदरा ४) प्रवरा ५) मुळा या पाच उप खोऱ्यांतून पाणी सोडण्याबाबत मराठवाडा जनता विकास परिषद, औरंगाबाद यांनी मा. उच्च न्यायालय खंडपीठ, औरंगाबाद येथे जनहित याचिका क्र. १००/१२ दाखल केलेली आहे.

या याचिकेसंदर्भात शासनाने सादर केलेल्या प्रतिज्ञापत्रानुसार, तसेच दिनांक १९.१२.२०१२ रोजी झालेल्या सुनावणी दरम्यानच्या आदेशात राज्यातील काही भागामध्ये पाण्याचे दुर्भिक्ष असल्याची वस्तुस्थिती विचारात घेऊन सर्वसाधारणपणे समन्यायी पद्धतीने पाणी वाटप होण्याच्या दृष्टीकोणातून आवश्यक त्या उपाययोजना करण्याची निकड विषय केली. याबाबत राज्य शासनाने दिनांक १७.१२.२०१२ रोजी सादर केलेल्या प्रतिज्ञापत्रात महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम २००५ मधील कलम १२ (६)(ग) मध्ये नमूद केल्यानुसार याचिका कर्त्यांनी मागणी केल्यानुसार, पाण्याचे समन्यायी वाटप करणे तांत्रिक दृष्ट्या व प्रत्यक्षरित्या कार्यवाही करणे शक्य होणार नाही असे नमूद केले आहे. तथापि, पावसाळ्याच्या कालावधीमध्ये खोरे, उप-खोरे निहाय धरणात साठणाऱ्या पाण्याचे संनियंत्रण व नियोजन करण्याची आवश्यकता असल्याचे नमूद केले आहे. जायकवाडी धरणाच्या उर्ध्व बाजुकडील धरणात साठणाऱ्या पाण्याचा योग्य प्रकारे वाटप होण्याच्या दृष्टीने खरीप हंगामातील पाण्याची निकड बाष्पीभवन, तसेच वहनव्यय इ. विचारात घेऊन मार्गदर्शक तत्वे तयार करण्याच्या दृष्टीने अभ्यासगट गठीत करण्याचे शासनाचे विचाराधीन होते. या अनुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय

जायकवाडी धरणाच्या उर्ध्व बाजुकडील धरणात साठणाऱ्या पाण्याचा योग्य प्रकारे वाटप होण्याच्या दृष्टीने खरीप हंगामातील पाण्याची निकड बाष्पीभवन, तसेच वहनव्यय इ. विचारात घेऊन मार्गदर्शक तत्वे तयार करण्याच्या दृष्टीने शासन स्तरावर खालीलप्रमाणे अभ्यासगट गठीत करण्यात येत आहे.

१	श्री. हि. ता. मेंढेगिरी, महासंचालक, जल व भूमी व्यवस्थापन संस्था (वाल्मी), औरंगाबाद	अध्यक्ष
---	--	---------

२	श्री. चं. आ. बिराजदार, मुख्य अभियंता(विनिर्दिष्ट प्रकल्प), जलसंपदा विभाग, पुणे	सदस्य
३	श्री. एच. के. गोसावी, मुख्य अभियंता, जलविज्ञान प्रकल्प, नाशिक	सदस्य
४	श्री. भा.चं. कुंजीर, मुख्य अभियंता, उत्तर महाराष्ट्र प्रदेश, जलसंपदा विभाग, नाशिक	सदस्य
५	श्री. ब.म. सुकरे, मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण, औरंगाबाद	सदस्य
६	श्री. ए. पी. कोहिरकर, अधीक्षक अभियंता, गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद	सदस्य सचिव

सदरहू अभ्यासगटाची कार्यक्षमता खालीलप्रमाणे राहिल---

- १) गोदावरी खोऱ्यातील जायकवाडी धरणाच्या उर्ध्व बाजूस खोरे/उप-खोऱ्यातील सर्व जलाशयांचे एकात्मिक पद्धतीने पावसाळ्यात धरणे भरतांना जायकवाडी प्रकल्पाचे जलाशयात टंचाई परिस्थिती न उदभवण्यासाठी प्रचलन करणे बाबतीत मार्गदर्शक विनिमय तयार करणे.
- २) अशी यंत्रणा प्रभावीपणे राबविण्याच्या दृष्टीने कार्यपद्धती विकसीत करणे.
- ३) उपरोक्त विषयी तांत्रिक, आर्थिक व व्यवस्थापकीय बाबींसंदर्भात सुधारणा सूचविणे
- ४) सदरहू समिती आपला अहवाल ३१.३.२०१३ पर्यंत सादर करेल.

अभ्यास गटाच्या सदस्यांनी आपला कार्यरत पदाचा कार्यभार सांभाळून उपरोक्त कार्यवाही पार पाडावी. याबाबत सदस्यांना कोणत्याही प्रकारचे मानधन दिले जाणार नाही. अभ्यास गटाचे कामकाज संपल्यानंतर हा अभ्यास गट आपोआप संपुष्टात येईल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१३०१२९१४५००२५३२७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्र. गो. मांदाडे)
शासनाचे उप सचिव

प्रत,

१. सचिव, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई

२. प्रधान सचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३. प्रधान सचिव, लाक्षेवि, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. कार्यकारी संचालक, गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद
५. मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, औरंगाबाद,
६. मुख्य अभियंता व मुख्य प्रशासक, लाक्षेविप्रा, औरंगाबाद
७. मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, उत्तर महाराष्ट्र प्रदेश, नाशिक
८. मुख्य अभियंता, जलविज्ञान प्रकल्प, नाशिक
९. मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, पुणे
१०. मुख्य अभियंता, (पाटबंधारे) व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
११. मुख्य अभियंता, (जलसंपत्ती) व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
१२. उपसचिव (सिंव्य) जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
१३. उपसचिव (जलसंपत्ती) जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
१४. अधीक्षक अभियंता व प्रशासक, लाक्षेविप्रा, नाशिक
१५. अधीक्षक अभियंता, लाक्षेविप्रा, औरंगाबाद
१६. अवर सचिव (जलसंपत्ती / नियोजन) जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
१७. अवर सचिव (सिंव्य/धोरण) जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
१८. सिंव्य (धोरण) संग्रहार्थ